

TEATER KONCERTER MUSEER

UGE 10 | 2017

Hjemme hos
regelbryderen
Michael Kvium

SIDE 4-10

VALKYRIEN

Richard Wagner

DEN NY
OPERA

**Vær med fra starten, når Den Ny Opera i Esbjerg smeder
Richard Wagners opera-cyklus *Nibelungens Ring!***

Medvirkende: James Johnson, Annalena Persson, Randi Stene,
Cornelia Beskow, Magnus Vigilius, Jesper Brun-Jensen m.fl.

Isenesættelse: Kasper Wilton

Scenografi: Marie í Dali

SØNDERJYLLANDS SYMFONIORKESTER

Musikalsk ledelse: Lars Ole Mathiasen

MUSIKHUSET ESBJERG
25. - 29. august 2017

Læs mere og køb billetter på: www.dennyopera.dk

Et snefald, der vil lamme trafikken, falder udenfor. Men vi sidder inde. Med en kop varm kaffe i hånden i et sommerhus i nordsjællandske Asserbo omgivet af høje fyrretræer.

Det er her, mens avissiderne stadig er hvide, at portrættet begynder. For fotograf og journalist skal have en fornemmelse af manden, vi skal portrættere. Vi kender konturerne af ham: kunstmaler Michael Kvium, 61 år, markante briller, svimlende høje hammerslag, værksted i Asserbo, København og Spanien og den hjemmerullede signaturcigaret.

- Man begynder altid et portræt med, at man snakker indgående med den, man skal portrættere. Man skal ind under huden på personen, eller snarere kommer man ind under huden på sig selv. Det er egentlig meget intimt og blufærdigt. Og så er det besværligt. Jeg undgår gerne at male portrætter, for der er så mange begrænsninger og forventninger til det, ikke? siger Michael Kvium.

- *Hvilke forventninger har du til det portræt, jeg skriver om dig?*

- Jeg har samme forventninger, som folk har til mig: At det skal blive godt. Men det er jo ikke ensbetydende med, at det bliver det. Det er jo heller ikke bare, at det bliver godt. Det skal også fungere i sig selv som billede. Det skal gerne komme langt ud over, hvad det egentlig skal fortælle.

Mens Michael Kvium taler, fanger kameraet de første udtryk i hans karismatiske ansigt, og noterne på blokken tegner en begyndende skitse af en kunstner, der begyndte med at male motorcykler og endte som dansk kunsts flatterede, flabede og omdiskuterede regelbryder.

Skitsen

De var otte børn, da han voksede op. Michael Kvium blev født som den femte i rækken ind i en katolsk konvertit-familie, der boede i Horsens. Han hadede, når nonnerne krammede og kyssede ham, men elskede at tegne. Mens det første var svært at undgå, fik han lov til at dyrke det sidste, for børnene i Kvium-familien blev bakket op i deres talenter.

Og talentet var så stort, at han som 17-årig blev bladtegner på det lokale folkeblad, men kun for seks år senere at forlade satiretegningerne til fordel for Det Danske Kunstakademi i København. Her blev hans kunstneriske verden formet og udvidet. Det var der på kunstakademiet, at han malede motorcykler, og det var der, at han lærte de regler, som han nu har brugt 30 år på at bryde.

- Jeg har altid været meget bevidst om, hvad der er forbudt, og jeg har altid syntes, at det var sjovt at gøre det. Jeg reagerer kraftigt på begrænsninger. Det, at nogen mener, at der er noget, man ikke må tænke. Det er meget, meget farligt - både i et menneskeliv og i et demokrati. Følger man smagsdommerne, er kunst meget afgrænset. Men i mine øjne findes der ikke begrænsninger i kunst. Den skal simpelthen være absolut åben, siger Michael Kvium.

Selv om han ikke føler, det er længere end 10 år siden, forlod han akademiet i 1985. Det var en tid, hvor kunsten var under opbrud. Modernismen havde skrevet sig selv ud, forklarer han.

- Vi måtte gå nogle andre veje. Jeg ved sgu ikke, hvorfor jeg lige ..., siger Kvium og holder en pause.

Mens han formulerer sig flydende på et lærred, er beslutninger, følelser og fornemmelser for malerierne ikke altid klar til at blive udtrykt med ord.

- Jeg kan bedst lide de tanker, som ikke er ordlagte endnu, siger han på et senere tidspunkt i interviewet.

Tænkepausen er slut, og sætningen fortsætter.

- ... Grundlæggende kan man sige det meget banalt, at jeg tænkte, at jeg ville finde nogle billeder, der ikke var malet i forvejen. Jeg trængte dybt ind i mig selv og ledte i nogle

Der er ingen begrænsninger i kunsten

Regelbryderen. Han maler bandager og blindhed. Men der er intet, der skal begrænse Michael Kvium. Igennem 30 år har han gjort kunst folkelig ved at udfordre det forbudte. Lærredet er tomt. Farverne er sorte og hvide, og portrættet bliver malet med bogstaver og tryksvæerte. Mød Michael Kvium, dansk kunsts regelbryder

” Man bliver nødt til at acceptere, at livet er enormt kort, og at ens handlekraft er begrænset, og ens mulighed for at komme til det fuldendte i hvert fald ikke kan gennemføres i en menneskelig levealder.

Michael Kvium

gemte hjørner, som vi alle sammen har.

Han ledte også i kunsthistorien, og et sted omkring barokken, Goya, Rembrandt og Michelangelo fandt han referencer og inspiration til at skabe de figurative, realistiske, dystre og humoristiske malerier, han er blevet berømt og berygtet for. For historien om Kvium handler ikke kun om million-hammerslag på auktioner, men også om at modstå en søn-

derlemmende kritik fra det etablerede. Det hjælper, hvis man næres af at bryde begrænsninger.

Rummet og rekvisitterne

Vi sidder ved et langt spisebord i sommerhuset. Køkkenet og stuen går ud i et, og rummet er - som mange kunstners hjem - lyst på den helt rigtige måde. Køkkenbordet er rodet, i

hjørnet står et klaver, og på endevæggen hænger et klassisk Kvium-selvportræt med badehætte. Men det er ikke i sommerhus-stuen, at Michael Kvium placeres i dette portræt.

Rummet omkring kunstmaleren skal være hans værksted, hvor der lugter af terpentiner, oliemaling og hjemmerullet Bali Shag. Hvor

- Hvis der ikke fandtes kunstnere, ved jeg ikke, om vi overhovedet vidste, hvem vi er. Hvor meget af vores erfaring i at være mennesker kommer ikke fra digteres, kunstners og musikeres arbejde med romaner, film, musik og digte? spørger Michael Kvium.

Selvportrættet fra 1993 købte Michael Kvium tilbage, da det dukkede op på auktion. - Det var før finanskrisen, så det var hundedyrt, griner han. Men han ville have det med på en udstilling, og blev det solgt til en anden på auktionen, kunne det forsvinde fra offentligheden for altid, vurderede han.

Fortsat fra foregående side »

et avisudklip af en skraldgrinende dronning Margrethe hænger på væggen, fordi det var Michael Kvium, der fortalte den vittighed, som morede majestæten. Det er også ham, der har tegnet blyantstegningen af sønnen Jonathan, og det er Michael Kvium, som står i det stiveste kjole og hvidt ved siden af hustruen Kristin på et fotografi - for det er ikke så tit, man har så fint tøj på, griner han.

Han skifter til plettede malerbukser. De pæne havde han på, ikke fordi journalist og fotograf kom forbi, men på grund af besøget ved købmanden. I forgrunden står et rullebord med et virvar af sirligt rengjorte pensler, farvepaletter i forskellige nuancer og masser af malingtuber. I baggrunden fylder mere malergrej og udstoppede krager (vores kulturs gribbe, forklarer han). Der skimtes et hjørne af et 12 kvadratmeter stort nyt værk - en ny slags Kvium - som først skal afsløres på en Arken-udstilling i eftersommeren.

Og så har Michael Kvium selvfølgelig en pensel i den ene hånd og en hjemmerullet tynd smøg i den anden.

- Jeg vil gerne stå ved, at jeg er et dårligt

eksempel, siger han, mens ansigtet forandres i et drenget, charmerende grin, der dukker op hver gang, han udfordrer regler og tabuer, som:

- Vidste I godt, at de fleste dør på toilettet?

Han ruller en ny Bali Shag-smøg, mens han siger det.

Figuren

Det er en udfordring at fange Michael Kvium med et spørgsmål. Sad han model for en maler, ville han have svært ved at sidde stille, sådan forstået i overført betydning.

Jeg spørger om noget, og han svarer et andet sted. Ikke for at undvige, men fordi det er mere interessant. Som hvis et enkelt ord i sætningen skaber associationer og billeder, der flyver forbi hans indre blik, inden han slår ned et sted, åbner munden og fortsætter samtalen.

Han bliver sjældent helt konkret, men samtidig spidder han sig selv, samtiden og menneskehedens værste sider og vores største tabuer i sine udtalelser. Det er også sådan, han gør, når han maler sine figurer med groteske kroppe skabt af sammenblandinger af oldinge og babyer, mænd og kvinder - og ofte en lille

Michael Kvium

Født i 1955 i Horsens, hvor han boede, til han var 23 år.

Han er vokset op i en katolsk familie, men er ikke selv religiøs.

Han fik praktikplads som bladtegner på Horsens Folkeblad som 17-årig. Her arbejdede han, indtil han kom ind på Det Danske Kunstakademi i 1979.

I 1985 er han færdiguddannet fra akademiet.

Her skaber han performancegruppen Værst sammen med blandt andre Christian Lemmerz. Gruppen laver film og performance-kunst.

I 1987 bliver han gift med islandske Kristin Gudnason. I 1990 bliver de forældre til Jonathan Kvium. Deres delebarn Daniel er fra 1980.

Michael Kvium og Kristin Gudnason bor skiftevis i en lejlighed i København, sommerhuset i Asserbo og et hus i det sydøstlige Spanien sammen med deres kat. Sønnerne er flyttet hjemmefra.

Han har modtaget flere medaljer: Eckersberg Medaillen og ridderkorset. Det sidste fik han i 2010.

smule Kvium - fordi de skal være os alle sammen på en gang.

Han snakker helst om "os" og "vi" i stedet for "jeg". For:

- Hvorfor skulle jeg være så meget anderledes end andre? spørger kunstneren, der har portrætteret sig selv og menneskehedens blindhed, rædselsvækkende tanker og mørke sider gennem de seneste 30 år.

- Jeg maler det, vi er blinde over for. Den blindhed, som vi bruger til at få hverdagen til at fungere, fordi vi undgår at se ting, der vil kræve en langt større bevidsthed eller handling. Vi har en vis tendens til at lukke øjnene for det, der sker. Polerne smelter. Det er faktisk et ret stort problem for os alle sammen, men den mest naturlige reaktion er, at når virkeligheden bliver skræmmende, slukker man tv'et eller skruer over på et underholdningsprogram. Man magter ikke at se det. Det gælder en hel masse ting også nogle helt personlige ting, siger han.

Selv prikker han hul i bindet for øjnene, når han igen og igen besøger de mørkeste og dybeste afkroge af sig selv for at male billeder,

At male og arbejde med kunst i det hele taget er en lang meditation, mener Michael Kvium. - Man skal hele tiden være opmærksom på, hvor man er henne, hvad man laver, og hvilke tanker det sætter i gang. Ellers ville man altid bare arbejde en til en, og så ville der ikke komme nogen udvikling, siger han.

Fortsat fra side 6 »

der får folk til at kalde ham pervers, skælde ham ud eller blive bange.

- Jeg kan også blive bange for mig selv og for os. Men vi er alle sammen godt klar over, at de følelser og de ting findes i os. Vi er måske ikke altid bevidste om dem, fordi folk har travlt i deres hverdag, og folk har ting, der skal ordnes, så man har ikke tid til at tænke tankerne til ende. Det er en meget stor fejl i vores moderne verden, at vi ikke har tid til at tænke tanker til ende, fordi de kan komme til at gøre ondt, siger han.

Alligevel har Michael Kvium formået at drage publikum ved at male alt det, vi ikke tør se. Hans navn får folk til at stå i kø til kunstudstillinger og byde flere hundredtusinder af kroner for de mest ikoniske malerier.

- Jeg ved sgu ikke, om der er nogen af os, der overhovedet kan tåle at se alting blottet, men man kan godt tåle at tage det frem som kunstner i et værk. Jeg tror også, at vi som mennesker har lettere ved at tænke eller reagere klart, hvis vi står over for et kunstværk. Er det virkelighed, kan vi ikke engang se det. Det er et kæmpe problem med virkeligheden, at vi kan ikke se den for bare virkelighed, siger han.

Lige så dragende hans kunst er, lige så frastødte tog kunstkritikerne imod ham. Hans

Selvportræt: Michael Kvium tegnede sig selv med motorcykelhjelme og pensel, da han blev interviewet til Horsens Folkeblad, dengang han forlod avisen for at tage til kunstakademiet.

Scan QR-koden og læs journalist Flemming Ahlgreens interview med Kvium fra 1979, og find ud af, hvorfor han ikke ville kaldes kunstner. Illustration: Michael Kvium

værkers overvældende popularitet var ikke givet, da han i 1980'erne forlod akademiet.

- Havde jeg vidst, at jeg endte her, havde jeg været en lykkelig mand som ung. Men heldigvis var jeg indbildsk. For jeg kan love dig for, at der har været kræfter for, jeg ikke skulle være endt her, siger han.

Men som rebelsk regelbryder lever han af, at andre forsøger at begrænse ham.

- Der er ikke nogen, der har formuleret mit projekt bedre end dem, der har hadet det. Så bevidst har jeg slet ikke været. Det var specielt

Kvium med signaturcigaretten foran sit arbejdsbord i værkstedet. - Jeg vil gerne stå ved, at jeg er et dårligt eksempel, siger han med henvisning til smøgen i hånden.

Fortsat fra side 8 »

i mine unge dage, at der var ekstremt aggressive anmeldelser, som stillede mig op imod, hvad kunst burde være. Og det gjorde de SÅ klart, fordi de var SÅ gale, at de nærmest lavede en drejebog for mig. Jeg ville ikke stå for det, de stod for, forklarer han.

Michael Kvium taler i kursiv og versaler. Han understreger pointer med en stigende og faldende volumen på stemmen. Og indimellem puster han ud, som om han stadig røg på cigaretten.

Hvis man ikke må blande sort i den blå himmel, gør han det. Hvis det ikke er fint, at male narrativt, fortæller han historier i sine billeder. Hvis kunst ikke må være letaflæselig, maler han netop det.

- Det var nærmest en regel, da jeg gik på kunstakademiet, at kunst ikke var for almindelige mennesker. Det satte jeg spørgsmålstegn ved. Jeg kan ikke bruge kunst som religion. Jeg kan ikke se det som et billigt redskab til at sætte mig selv højere end andre. Kunst er et rum for alle, siger han.

Illusionen

Lærredet er ved at være fyldt ud. Portrættet er skrevet, som han ofte maler: ærligt, med skiftende perspektiver og med letaflæselige objekter. Ligesom kunsten er en illusion, er

- Nogle dage kan være meget virtuose, og der kan være dage, der bestemt ikke er. Så er det bedre at vaske pensler. Det behøver man ikke meget virtuositet til, siger Michael Kvium.

portrættet det også. Men måske er det ofte ærligere end den virkelighed, som Kvium mener, at vi ikke kan se.

- Et billede rummer en hel masse muligheder. Hver eneste gang man har malet rødt, kunne det have været grønt. Det kunne også have været gult. De tanker ligger på alle niveauer i et billede. Kunst er en forenkling. Man skal begrænse sig og slå rigtigt ned, siger Michael Kvium.

På samme måde er portrættet, som fotograf og journalist har skabt af Kvium, bygget op af valg og fravalg. Der står intet om hans adopterede spanske siameserkat, som han er allergisk over for og snakker med. Han er ikke citeret for at være ”skide-nervøs” for Arken-udstillingen. Matador-filmene og Harry Potter-bøgerne i reolerne i værkstedet er ikke nævnt.

Det er hans aversion mod at få maling på fingrene heller ikke.

Der var en del, der kunne være skrevet anderledes, for Michael Kvium er meget andet end det, et portræt malet med ord kan beskrive.

Han får et sidste ærligt ord:

- Jeg snakkede engang med en opdagelsesrejsende, der havde gået til Nordpolen og gået til Sydpolen og besteget Mount Everest, og han havde det ligesom mig: Når man endelig når sit mål, er det den helt store nedtur. Man kravler ned ad bjerget, eller man står og kigger på en udstilling, og tænker, var det det? Det eneste, man har tilbage efter en stor udstilling, er alt det, man kunne have gjort anderledes. Det er forbandelsen som kunstner. Det er også drivkraften til at kaste sig ind i værkstedet og ud i tanken igen, siger han.

Af **Anja Limkilde**, anli@jfmедier.dk

Foto: **Robert Wengler**, rwe@jfmедier.dk

Oplev Kvium

I 2017 er der flere muligheder for at opleve Michael Kviums kunst på museer i hele Danmark.

Trapholt i Kolding åbner 9. marts udstillingen ”Think Bigger”. For første gang bliver de 24 værker i serien af teaterpersoner i fuld figur udstillet samlet. Udstillingen kan opleves frem til 30. december 2017.

Horsens Kunstmuseum indvier i år en 100 kvadratmeter udstillingssal kun til Kvium.

Museet i kunstnerens hjemby er kendt for at have en stor samling af Kviums værker - 246 i alt. Det er ud af denne samling, museet skaber årets sommerudstilling, som kan ses fra 17. juni til 27. august 2017.

På Arken afslører Michael Kvium nye værker i eftersommeren. Fra 2. september til 14. januar 2018 kan man besøge hans udstilling ”Cirkus Europa”, der består af malerier, installationer og skulpturer. Udstillingen flytter til Rotterdam Kunsthall, når den bliver pillet ned i Ishøj.